

Reader 3: Het statenbeeld van Daniël 2

Door David van Wijck

Context van Daniël 2

Vervloeking van Deuteronomium 28 is in vervulling gegaan

3 Toen beval de koning aan Aspenaz, het hoofd van zijn hovelingen, dat hij **enigen van de Israëlieten** moest laten komen, namelijk uit het koninklijk geslacht en uit de edelen, 4 **jongemannen** zonder enig gebrek, knap van uiterlijk, bedreven in alle wijsheid, ervaren in wetenschap, helder van verstand, en die in staat waren dienst te doen in het paleis van de koning, en dat men hen moest onderwijzen in de geschriften en de taal van de Chaldeeën. (Dan. 1:3-4)

2 **Uw zonen** en uw dochters **zullen aan een ander volk gegeven worden**; uw ogen moeten het aanzien en zullen de hele dag naar hen smachten; maar u zult niet bij machte zijn iets te doen. (Deut. 28:32)

Babel wordt hier Sinear genoemd, verwijst naar de opstand bij de torenbouw

2 En de Heere gaf Jojakim, de koning van Juda, in zijn hand, en een deel van de voorwerpen van het huis van God. Hij bracht die naar **het land Sinear**, (Dan. 1:2)

10 Het begin van zijn koninkrijk bestond uit Babel, Erech, Akkad en Kalne in **het land Sinear**. (Gen. 10:10)

Heel de aarde had één taal en eendere woorden. 2 En het gebeurde, toen zij naar het oosten trokken, dat zij een vlakte in **het land Sinear** vonden. Daar gingen zij wonen. (Gen. 11:1-2)

Centrale tekst van Daniël 2

Hij verandert de tijden en tijdstippen, Hij zet koningen af en stelt koningen aan (Dan. 2:21)

Onderdelen van Daniël 2

- hoofd van goud
- borst en armen van zilver
- buik en dijnen van brons
- benen van ijzer
- voeten van ijzer en leem

- de Steen die loskomt

Hoofd van goud

Het gouden hoofd is Nebukadnezar en het koninkrijk Babel

37 **U, o koning**, bent een koning der koningen, want de God van de hemel heeft u het koningschap, macht, sterkte en eer gegeven. 38 Overal waar de mensenkinderen wonen, heeft Hij de dieren van het veld en de vogels in de lucht in uw hand gegeven. Hij heeft u aangesteld tot heerser over dit alles. **U bent dat gouden hoofd**. 39 Na u zal **een ander koninkrijk opkomen**, lager in waarde dan het uwe. (Dan. 2:37-39)

De positie van hoofd was eigenlijk bestemd voor Israël

1 En het zal gebeuren, als u de stem van de HEERE, uw God, nauwgezet gehoorzaam bent, door al Zijn geboden, die ik u heden gebied, nauwlettend in acht te nemen, dat de HEERE, uw God, u dan **een plaats zal geven hoog boven alle volken** van de aarde. (Deut. 28:1)

De HEERE zal u tot een **hoofd** maken en niet tot een staart (Deut. 28:13)

Lijkt ook op positie van Adam en Noach

28 En God zegende hen en God zei tegen hen: Wees vruchtbaar, word talrijk, vervul de aarde en onderwerp haar, en **heers over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht en over al de dieren die over de aarde kruipen!** (Gen. 1:28)

1 Toen zegende God Noach en zijn zonen en Hij zei tegen hen: Wees vruchtbaar, word talrijk en vervul de aarde! 2 Vrees en schrik voor u zal er **zijn bij alle dieren van de aarde en bij alle vogels in de lucht, bij alles wat over de aardbodem kruipt en bij alle vissen in de zee; zij zijn in uw hand gegeven.** (Gen. 9:1-2)

Borst en armen van zilver

De zilveren borst en armen staan voor de Meden en Perzen

Uw koninkrijk is verdeeld en het is aan de Meden en de Perzen gegeven. (Dan. 5:28)

Ook koningen van Meden en Perzen worden 'koning der koningen' genoemd

12 Arthahsasta, **koning der koningen**, aan de priester Ezra, de schriftgeleerde, bedreven in de wet van de God van de hemel, volkomen vrede, en op dit tijdstip. (Ezra 7:12)

2 Zo zegt Kores, de koning van Perzië: **Alle koninkrijken van de aarde heeft de HEERE, de God van de hemel, aan mij gegeven**, en Hij is het Die mij heeft opgedragen om een huis voor Hem te bouwen in Jeruzalem, dat in Juda ligt. (Ezra 1:2)

Minder in waarde

In Babylon had de koning de absolute macht. Bij de Meden en de Perzen stond de wet boven de koning

Buik en dijen van brons

De bronzen buik en dijen staan voor de Grieken

20 De ram met de twee horens die u gezien hebt, dat zijn **de koningen van Medië en Perzië**.

21 En de harige geitenbok is **de koning van Griekenland**, en de grote hoorn die tussen zijn ogen zat, dat is de eerste koning. (Dan. 8:20-21)

Minder in waarde

Zelfs hun belangrijkste leider, Alexander de Grote, was afhankelijk van het congres van de verschillende staten.

Benen van ijzer

De ijzeren benen staan voor de Romeinen

Nergens letterlijk benoemd, maar in Nieuwe Testament wordt Israël duidelijk door Romeinen overheerst.

Minder in waarde

De keizer was afhankelijk van de senaat.

Ijzer slaat op verpletterend karakter

40 En het vierde koninkrijk zal sterk zijn als ijzer, want het ijzer verbrijzelt en vergruist alles. Juist zoals het ijzer alles verplettert, zo verbrijzelt en verplettert dit koninkrijk alles. (Dan. 2:40)

En Jeruzalem zal door de heidenen vertrapt worden, totdat de tijden van de heidenen vervuld zullen zijn. (Luk. 21:24)

Voeten van ijzer en leem

De voeten vormen een afzonderlijk koninkrijk

Dat u verder **de voeten en de tenen**, gedeeltelijk van leem van een pottenbakker en gedeeltelijk van ijzer, gezien hebt— **dat zal een verdeeld koninkrijk zijn**. Het zal iets hebben van de hardheid van ijzer— juist daarom zag u ijzer vermengd met modderig leem. 42 En de tenen van de voeten, gedeeltelijk van ijzer en gedeeltelijk van leem— **dat koninkrijk** zal gedeeltelijk sterk zijn en gedeeltelijk broos. (Dan. 2:41-42)

'Gat' tussen de benen en de voeten

Tussen het vierde en vijfde rijk ligt momenteel al een periode van meer dan 1600 jaar. Stel dat je de rijken vanaf het Romeinse Rijk zou doortellen, dan kom je met het beeld niet uit. Na het Romeinse rijk zien we namelijk dat er meerdere heidense overheersers in Israël zijn geweest. Al deze overheersers komen niet terug in het statenbeeld.

Heidense overheersers sinds het Romeinse rijk tot nu toe

Byzantijnse Rijk	324-638 n. Chr.
Arabische Rijk	638-1516 n. Chr.
Kruisvaarders, Latijnse Koninkrijk	1099-1291 n. Chr.
Mamelukken	1291-1517 n. Chr.
Ottomaanse rijk	1517-1917 n. Chr.
Engelse mandaatgebied	1917-1948 n. Chr.
Staat Israël	1948 tot nu

Waarom niet aaneensluitend? Dit koninkrijk bestaat ten tijde van 'de steen die losraakt'
Hier keek u naar, totdat er, niet door mensenhanden, een steen werd afgehouden. Die trof dat beeld aan zijn voeten van ijzer en leem, en verbrijzelde die. (Dan. 2:34)

Wanneer de Heere Jezus bij Zijn eerste komst als Koning was aangenomen door Israël waren de benen direct voortgezet in de voeten en was Hij de Steen geworden.

37 Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt wie naar u toe gezonden zijn! Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels; maar u hebt niet gewild! 38 Zie, uw huis wordt als een woestenij voor u achtergelaten. 39 Want Ik zeg u: **U zult Mij van nu af aan niet zien, totdat u zegt: Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Heere!** (Matt. 23:37-39)

19 Kom dus tot inkeer en **bekeer u, opdat** uw zonden uitgewist worden en er tijden van verkwikking zullen komen van het aangezicht van de Heere, 20 en **Hij Jezus Christus zal zenden**, Die tevoren aan u verkondigd is. (Hand. 3:19-20)

De 'vermenging door menselijk zaad' wordt vaak toegepast op occultisme n.a.v. Genesis 6, maar dat is waarschijnlijk niet de betekenis.

- Ten eerste gaat het om vermenging van ijzer en leem.
Dus het Romeinse rijk met het volk Israël.
- Ten tweede kwam er in Genesis 6 geen menselijk zaad aan te pas:
Het ging om zonen Gods en dochters van mensen.

De uitdrukking komt ook voor in Ezra en slaat daar op het aangaan van huwelijksbanden door Israël met andere volken

2 Zij [het volk Israël] hebben immers uit hun dochters voor zichzelf en voor hun zonen vrouwen genomen en hebben **het heilige zaad vermengd met de volken** van de landen rondom, en de vorsten en de machthebbers hebben als eersten de hand gehad in deze trouwbreuk. (Ezra 9:2)

De samenwerking tussen het Joodse volk en de heersers van het laatste rijk wordt elders in de Bijbel bevestigd

27 Hij zal voor velen het verbond versterken, één week lang. Halverwege de week zal Hij slachtoffer en graanoffer doen ophouden. (Dan. 9:27)

14 Daarom, hoor het woord van de HEERE, u, spotters, u, heersers over dit volk dat in Jeruzalem is! 15 Omdat u zegt: Wij hebben een verbond gesloten met de dood, en met het rijk van de dood zijn wij een verdrag aangegaan (Jes. 28:14-15)

De grondgebieden van de vier rijken en hun gemeenschappelijke gebied

Het beeld als geheel

Het beeld wordt aan de voeten geraakt, maar alle onderdelen worden tegelijk verbrijzeld.

34 Hier keek u naar, totdat er, niet door mensenhanden, een steen werd afgehouden. **Die trof dat beeld aan zijn voeten** van ijzer en leem, en verbrijzelde die. 35 **Toen werden het ijzer, het leem, het brons, het zilver en het goud tegelijk verbrijzeld.** Ze werden als kaf op een zomerdorsvloer. De wind voerde ze weg, zodat er geen spoor van teruggevonden werd. Maar de steen die het beeld getroffen had, werd tot een grote berg en vulde de hele aarde. (Dan. 2:34-35)

44 In de dagen van die koningen zal de God van de hemel echter een Koninkrijk doen opkomen dat voor eeuwig niet te gronde zal gaan en waarvan de heerschappij niet op een ander volk zal overgaan. **Het zal al die andere koninkrijken verbrijzelen en tenietdoen,** maar zelf zal het voor eeuwig standhouden. (Dan. 2:44)

- De eerste is dat het beeld staat voor de tijden der heidenen als geheel. Door een eind te maken aan het laatste rijk wordt een eind gemaakt aan het beeld als geheel.
- De tweede is dat in het laatste rijk alle andere rijken, of eigenschappen daarvan, vertegenwoordigd zullen zijn.

Twee mogelijke verklaringen

- De eerste is dat het beeld staat voor 'de tijden der heidenen' als geheel. Door een eind te maken aan het laatste rijk wordt een eind gemaakt aan het beeld als geheel.
- De tweede is dat in het laatste rijk alle andere rijken, of eigenschappen daarvan, vertegenwoordigd zullen zijn.

De Steen die loskomt

Net zoals het gouden hoofd zowel op Nebukadnezar als op het Babylonische rijk sloeg gaat ook deze Steen over een Persoon en Zijn rijk. Deze Steen is de Heere Jezus Zelf en Zijn koninkrijk.

22 De **steen** die de bouwers verworpen hadden, is tot een hoeksteen geworden. 23 **Dit is door de HEERE geschied**, het is wonderlijk in onze ogen. (Ps. 118:22-23)

2 Hij zei: **De HEERE is mijn rots** en mijn burcht en mijn Bevrijder, 3 mijn God, mijn rots, tot Wie ik de toevlucht neem, mijn schild en de hoorn van mijn heil, mijn veilige vesting; mijn toevlucht, mijn Verlosser; **van geweld hebt U mij verlost**. (2 Sam. 22:2-3)

De Heere Jezus wordt Koning der koningen

3 Ik beveel u voor God, [...] dit gebod onbevlekt en onberispelijk in acht te nemen, tot de verschijning van onze Heere Jezus Christus. 15 De zalige en alleen machtige Heere, de **Koning der koningen** en Heere der heren, zal die op Zijn tijd laten zien, (1 Tim. 6:13-15)

14 Zij zullen oorlog voeren tegen het Lam, maar het Lam— want Heere der heren is Hij en **Koning der koningen**— zal hen overwinnen, en zij die samen met Hem zijn, geroepen, uitverkorenen en gelovigen. (Opb. 17:14)

15 En uit Zijn mond kwam een scherp zwaard, opdat Hij daarmee de heidenvolken zou slaan. En Hij zal hen hoeden met een ijzeren staf. En Hij treedt de wijnpersbak van de wijn van de grimmige toorn van de almachtige God. 16 Er stond op Zijn bovenkleed en op Zijn dij deze Naam geschreven: **Koning der koningen** en Heere der heren. (Opb. 19:15-16)